HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

10 aprilie 2008 *

În cauza C-442/06,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 226 CE, introdusă la 26 octombrie 2006,

**Comisia Comunităților Europene**, reprezentată de doamna D. Recchia și de domnul M. Konstantinidis, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

**Republicii Italiene**, reprezentată de domnul I. M. Braguglia, în calitate de agent, asistat de domnul G. Fiengo, avvocato dello Stato, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă,

* Limba de procedură: italiana.

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans, președinte de cameră, domnii L. Bay Larsen, K. Schiemann, J. Makarczyk și doamna C. Toader (raportor), judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

**Hotărâre**

1 Prin cererea introductivă, Comisia Comunităților Europene solicită Curții să constate că, prin adoptarea și menținerea în vigoare a Decretului legislativ (decreto legislativo) nr. 36 din 13 ianuarie 2003 (supliment ordinar la GURI nr. 40 din 12 martie 2003), astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 203 din 30 septembrie 2005 (GURI nr. 230 din 30 octombrie 2005, p. 4, denumit în continuare „Decretul legislativ

nr. 36/2003”), care transpune în dreptul național dispozițiile Directivei 1999/31/CE a Consiliului din 26 aprilie 1999 privind depozitele de deșeuri (JO L 182, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 5, p. 94), Republica Italiană nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 2-14 din această directivă.

## Cadrul juridic

*Reglementarea comunitară*

2 Potrivit articolului 1 din Directiva 1999/31, aceasta urmărește să prevadă măsuri, proceduri și linii directoare pentru a preveni sau pentru a reduce, pe cât posibil, efectele negative asupra mediului ale activităților de depozitare a deșeurilor.

3 Articolul 2 enumeră definițiile la care se referă această directivă. Acesta menționează, printre altele, noțiunile de deșeuri și de depozite de deșeuri, prin acestea din urmă înțelegându-se amplasamentele de evacuare a deșeurilor pentru depozitarea acestora pe sau în pământ. În articolul 3 din Directiva 1999/31 este stabilit domeniul de aplicare al acesteia, prevăzându-se că aceasta vizează, în principiu, toate depozitele de deșeuri, astfel cum sunt indicate la articolul 2 din directivă.

4 În articolele 4 și 6 din Directiva 1999/31, depozitele de deșeuri sunt clasificate în trei categorii, și anume depozitele de deșeuri pentru deșeuri periculoase, depozitele de deșeuri pentru deșeuri nepericuloase, precum și depozitele de deșeuri pentru deșeuri inerte, și sunt indicate deșeurile care pot fi acceptate în aceste trei categorii de depozite.

5 În ceea ce privește deșeurile și tratările neacceptate în depozitele de deșeuri, la articolul 5 alineatul (1) din directivă se prevede că „[s]tatele membre stabilesc o strategie națională pentru a pune în aplicare reducerea deșeurilor biodegradabile destinate depozitelor de deșeuri în termen de cel mult doi ani de la data [de transpunere a acestei directive] și informează Comisia cu privire la această strategie”, iar la articolul 5 alineatul (2) sunt stabilite termene pentru punerea în aplicare a acestei reduceri a deșeurilor.

6 Articolul 10 din Directiva 1999/31 conține norme privind costurile evacuării deșeurilor în depozitele de deșeuri. Articolul 11 și anexa II la această directivă stabilesc normele privind procedurile de acceptare a deșeurilor în depozitele de deșeuri, articolul 12 și anexa III la directiva menționată le stabilesc pe cele referitoare la procedurile de supraveghere și de control al operațiunilor realizate în interiorul depozitelor de deșeuri, iar articolul 13 din directivă privește procedurile de închidere și de posttratare.

7 Articolele 7-9 din Directiva 1999/31 prevăd procedura de autorizare a noilor depozite de deșeuri. În cadrul directivei sunt impuse măsuri speciale și pentru depozitele de deșeuri existente. În acest sens, articolul 14 din directivă prevede:

„Statele membre iau măsurile necesare pentru ca depozitele de deșeuri autorizate sau care funcționau deja la data punerii în aplicare a prezentei directive să nu poată continua să își desfășoare activitatea fără a trece prin etapele enumerate mai jos în cel mai scurt timp posibil și în termen de maximum opt ani de la data stabilită la articolul 18 alineatul (1):

(a) într-o perioadă de un an de la data stabilită la articolul 18 alineatul (1), operatorul unui depozit de deșeuri elaborează și prezintă autorităților competente spre

aprobare un plan de amenajare a spațiului care să includă detaliile enumerate la articolul 8 și măsurile de remediere pe care operatorul le consideră necesare pentru a îndeplini condițiile stabilite de prezenta directivă, cu excepția condițiilor stabilite în anexa I punctul 1;

(b) în urma prezentării planului de amenajare a spațiului, autoritățile competente iau o decizie definitivă prin care stabilesc dacă operațiile de exploatare mai pot continua pe baza respectivului plan de amenajare și a prezentei directive. Statele membre iau măsurile necesare pentru a închide cât mai repede posibil, în conformitate cu articolul 7 litera (g) și [cu] articolul 13, acele depozite de deșeuri care, în conformitate cu articolul 8, nu au primit o autorizație care să le permită să funcționeze în continuare;

(c) pe baza planului de amenajare aprobat, autoritățile competente autorizează lucrările necesare și stabilesc o perioadă temporară pentru finalizarea planului. Toate depozitele de deșeuri existente trebuie să îndeplinească cerințele stabilite în prezenta directivă, cu excepția cerințelor stabilite în anexa I punctul 1, în termen de maximum opt ani de la data stabilită la articolul 18 alineatul (1);

(d) (i) în termen de un an de la data stabilită la articolul [18] alineatul (1), în cazul depozitelor pentru deșeuri periculoase se aplică articolele 4, 5 și 11 și anexa II;

(ii) în termen de trei ani de la data stabilită la articolul [18] alineatul (1), în cazul depozitelor pentru deșeuri periculoase se aplică articolul 6.”

8 Articolul 18 din Directiva 1999/31 stabilește termenul de transpunere a acesteia după cum urmează:

„(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive în termen de maximum doi ani de la data intrării în vigoare a acesteia. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

[…]”

9 Această directivă a intrat în vigoare la 16 iulie 1999. Termenul de transpunere prevăzut la articolul 18 din directivă a expirat la 16 iulie 2001.

10 La 19 decembrie 2002, Consiliul Uniunii Europene a adoptat Decizia 2003/33/CE de stabilire a unor criterii și proceduri de admitere a deșeurilor în depozitele de deșeuri, în conformitate cu articolul 16 și cu anexa II la Directiva 1999/31/CE (JO 2003, L 11, p. 27, Ediție specială, 15/vol. 9, p. 142).

*Reglementarea națională*

11 Decretul legislativ nr. 36/2003 transpune în totalitate, în dreptul italian, dispozițiile Directivei 1999/31.

12 La articolul 5 din decretul legislativ se prevede în special că, în termen de un an de la data intrării sale în vigoare, regiunile trebuie să elaboreze și să aprobe un program de reducere a deșeurilor biodegradabile aflate în depozitele de deșeuri. Decretul legislativ stabilește și termenele care trebuie respectate în vederea unei reduceri treptate a acestor deșeuri din depozitele de deșeuri. Articolul 6 din Decretul legislativ nr. 36/2003 transpune acea dispoziție din Directiva 1999/31 care privește deșeurile neacceptate în depozitele de deșeuri, iar articolul 11 din acesta stabilește normele privind procedura de acceptare a deșeurilor în aceste depozite.

13 Articolul 17 din acest decret legislativ, intitulat „Dispoziții tranzitorii și finale", care stabilește normele referitoare la regimul aplicabil depozitelor de deșeuri existente, prevede:

„1. Depozitele de deșeuri deja autorizate la data intrării în vigoare a prezentului decret pot continua să primească, până la 31 decembrie 2006, deșeurile pentru care au fost autorizate.

2. Cu respectarea condițiilor și a limitelor de acceptabilitate prevăzute de Decizia comitetului interministerial din 27 iulie 1984, publicată în suplimentul ordinar la [GURI] nr. 253 din 13 septembrie 1984, […] eliminarea prin depunere în noile depozite de deșeuri este autorizată până la 31 decembrie 2006 în ceea ce privește:

a) în cadrul depozitelor pentru deșeuri inerte, deșeurile trimise anterior în depozitele de deșeuri de categoria a doua, tipul A;

b) în cadrul depozitelor pentru deșeuri nepericuloase, deșeurile trimise anterior în depozitele de deșeuri de categoriile întâi și a doua, tipul B;

c) în cadrul depozitelor pentru deșeuri periculoase, deșeurile trimise anterior în depozitele de deșeuri de categoria a doua, tipul C, și de categoria a treia.

3. În termen de șase luni de la data intrării în vigoare a prezentului decret, titularul autorizației menționate la alineatul 1 sau operatorul depozitului de deșeuri, mandatat de acesta, prezintă autorității competente un plan de amenajare a spațiului întocmit în funcție de criteriile menționate în prezentul decret, inclusiv garanțiile financiare prevăzute la articolul 14.

4. Autoritatea competentă aprobă, printr-un act motivat, planul menționat la alineatul 3, autorizează continuarea activității depozitului de deșeuri și stabilește lucrările necesare pentru ca acesta să corespundă normelor, modalitățile de executare și termenul limită pentru finalizarea acestora, fără ca acest termen să poată fi ulterior datei de 16 iulie 2009. […]

5. În cazul respingerii planului menționat la alineatul 3, autoritatea competentă indică modul și termenele pentru închiderea depozitului de deșeuri, conform articolului 12 alineatul 1 litera c).

[…]”.

14 Decizia comitetului interministerial din 27 iulie 1984, la care face trimitere articolul 17 alineatul 2 din Decretul legislativ nr. 36/2003, prevede clasificarea depozitelor de deșeuri în trei categorii. Depozitele de deșeuri de categoria a doua, tipul C, și cele de categoria a treia, la care face referire articolul 17 alineatul 2 litera c), sunt cele destinate evacuării deșeurilor toxice și periculoase (punctele 4.2.3.3. și 4.2.4 din decizia menționată).

**Procedura precontencioasă**

15 În urma unei plângeri în care se invoca transpunerea incorectă a Directivei 1999/31 prin Decretul legislativ nr. 36/2003, la 17 octombrie 2003, Comisia a trimis Republicii Italiene o scrisoare de punere în întârziere în care arăta că decretul legislativ menționat nu era conform articolelor 2, 5, 6, 10, 13 și 14 din această directivă. În partea introductivă a scrisorii respective, Comisia a subliniat că observațiile care figurau în cadrul acesteia „nu aduceau atingere posibilității ca, eventual, să se atragă atenția autorităților italiene asupra unor aspecte ulterioare".

16 Republica Italiană a răspuns acestei scrisori prin două note separate, datate 12 decembrie 2003 și, respectiv, 28 ianuarie 2004.

17 La 9 iulie 2004, Comisia a adresat acestui stat membru o scrisoare de punere în întârziere complementară, în cadrul căreia a exprimat îndoieli cu privire la caracterul corect al transpunerii atât a articolelor din Directiva 1999/31 menționate în scrisoarea de punere în întârziere inițială, cât și a articolelor 3, 4, 7-9, 11 și 12 din aceeași directivă. În plus, Comisia a invitat Republica Italiană să trimită informații

privind numărul exact de depozite de deșeuri cărora nu le erau aplicabile dispozițiile respectivei directive referitoare la noile depozite de deșeuri, precum și să își prezinte observațiile în termen de două luni de la data primirii scrisorii de punere în întârziere complementare.

18 Considerând că explicațiile date de Republica Italiană nu erau satisfăcătoare, la 19 decembrie 2005, Comisia i-a adresat acesteia un aviz motivat. În cadrul avizului motivat, Comisia a retras unele dintre motivele formulate în scrisoarea de punere în întârziere inițială și le-a confirmat pe cele întemeiate pe neconformitatea cu Directiva 1999/31 a dispozițiilor naționale referitoare la depozitele de deșeuri existente. De asemenea, a somat Republica Italiană să adopte actele necesare pentru a se conforma avizului motivat în termen de două luni de la data primirii acestuia.

19 Întrucât argumentele prezentate de Republica Italiană ca răspuns la avizul motivat în cadrul notei din 28 februarie 2006 nu au fost convingătoare, Comisia a introdus prezenta acțiune.

**Cu privire la acțiune**

*Cu privire la excepția de inadmisibilitate, întemeiată pe nelegalitatea procedurii precontencioase*

20 Republica Italiană invocă un viciu care afectează procedura precontencioasă, care ar determina inadmisibilitatea acțiunii Comisiei. Republica Italiană arată că această instituție a modificat motivele invocate. Într-adevăr, în condițiile în care în scrisoarea de punere în întârziere inițială, în ceea ce privește regimul aplicabil depozitelor de

deșeuri existente, Comisia menționase neconformitatea cu articolul 14 din Directiva 1999/31 a Decretului legislativ nr. 36/2003, în scrisoarea de punere în întârziere complementară, aceasta a invocat încălcarea articolelor 2-14 din aceeași directivă. Republica Italiană subliniază de asemenea că, în scrisoarea de punere în întârziere inițială, Comisia inserase deja o mențiune potrivit căreia puteau apărea ulterior „noi îndoieli" în legătură cu conformitatea cu Directiva 1999/31 a legislației naționale care o transpune. Inserarea acestei mențiuni ar permite Comisiei să modifice motivele invocate împotriva unui stat membru, potrivit propriei alegeri și fără să fie obligată să inițieze o nouă procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Pe de altă parte, extinderea obiectului punerii în întârziere complementare la noi motive ar constitui o încălcare a obligației de cooperare loială avute în vedere la articolul 10 CE.

21 Comisia contestă existența unei asemenea încălcări, având în vedere faptul că scrisoarea de punere în întârziere complementară trimisă Republicii Italiene avea drept scop adăugarea unor noi motive sau modificarea celor deja invocate. Pentru a detalia ceea ce a fost expus într-o scrisoare de punere în întârziere și pentru a completa analiza răspunsului autorităților naționale, Comisia ar adresa statului membru în cauză un aviz motivat. În schimb, conform articolului 226 CE, pentru a extinde motivele invocate, Comisia ar trimite statului menționat o scrisoare de punere în întârziere complementară cu privire la care acesta ar avea posibilitatea să își prezinte argumentele.

22 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, regularitatea procedurii precontencioase constituie o garanție esențială prevăzută de Tratatul CE nu numai pentru protejarea drepturilor statului membru în cauză, ci și pentru a se asigura că eventuala procedură contencioasă va avea ca obiect un litigiu clar definit. Din această finalitate rezultă că scrisoarea de punere în întârziere are ca scop, pe de o parte, să delimiteze obiectul litigiului și să indice statului membru, care este invitat să își prezinte observațiile, elementele necesare pentru pregătirea apărării și, pe de altă parte, să îi permită acestuia să se conformeze înainte de a fi sesizată Curtea (Hotărârea din 13 decembrie 2001, Comisia/Franța, C-1/00, Rec., p. I-9989, punctul 54, și Hotărârea din 5 noiembrie 2002, Comisia/Germania, C-476/98, Rec., p. I-9855, punctele 46 și 47).

23 Comisia a trimis Republicii Italiene o scrisoare de punere în întârziere complementară, stabilind un nou termen pentru ca acest stat membru să își prezinte observațiile, înainte de a-i adresa un aviz motivat întemeiat pe aceleași motive ca acelea din scrisoarea de punere în întârziere complementară. Prin urmare, Comisia nu a adus atingere dreptului la apărare, întrucât Republicii Italiene i s-a oferit posibilitatea să își pregătească apărarea înainte de a primi avizul motivat.

24 În consecință, această excepție de inadmisibilitate ridicată de Republica Italiană trebuie înlăturată.

*Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolelor 2-14 din Directiva 1999/31, rezultată din transpunerea cu întârziere a acesteia*

Argumentele părților

25 Comisia susține că, din cauza transpunerii tardive a Directivei 1999/31, care nu a avut loc decât la 27 martie 2003, odată cu intrarea în vigoare a Decretului legislativ nr. 36/2003, deși această transpunere ar fi trebuit să aibă loc înainte de 16 iulie 2001, regimul aplicat, în dreptul italian, depozitelor de deșeuri autorizate între 16 iulie 2001 și 27 martie 2003 a fost cel prevăzut pentru depozitele de deșeuri existente, și nu cel, mai strict, prevăzut pentru depozitele de deșeuri noi. Republica Italiană ar fi încălcat, așadar, în ceea ce privește aceste depozite de deșeuri, articolele 2-14 din directivă, în măsura în care aceste articole nu ar fi fost aplicate tuturor depozitelor de deșeuri

menționate, deși acestea ar fi trebuit să fie considerate noi. Astfel, autoritățile italiene ar fi ales în mod deliberat să încalce dispozițiile comunitare în cauză, deoarece, chiar transpunând tardiv directiva, ar fi putut și ar fi trebuit să aplice acestor depozite de deșeuri regimul prevăzut de directivă pentru depozitele de deșeuri noi.

26 Comisia adaugă că faptul, invocat în cursul procedurii administrative, că Republica Italiană a preferat să aștepte, în mod unilateral, adoptarea Deciziei 2003/33 nu justifică întârzierea cu care a fost transpusă Directiva 1999/31. Într-adevăr, această transpunere nu ar depinde nicidecum de existența unui asemenea act, în condițiile în care, conform aceleiași directive, statele membre trebuiau să utilizeze criterii naționale conforme prevederilor anexei II la directivă.

27 Republica Italiană ridică, în primul rând, excepția inadmisibilității acestui motiv, afirmând că nu există posibilitatea sesizării Curții, de către Comisie, în legătură cu transpunerea cu întârziere a Directivei 1999/31 în condițiile în care decretul legislativ de transpunere a fost adoptat înainte de inițierea procedurii precontencioase și această întârziere constituie o împrejurare care nu se poate remedia.

28 Acest stat membru susține, în al doilea rând, că întârzierea menționată a determinat necesitatea ca, pentru motive exclusiv tehnice și administrative, depozitele de deșeuri autorizate între data de expirare a termenului de transpunere a Directivei 1999/31 și cea de intrare în vigoare a Decretului legislativ nr. 36/2003 să fie supuse obligațiilor stabilite de această directivă în ceea ce privește depozitele de deșeuri existente. Într-adevăr, ar fi fost necesar să se prevadă, în ceea ce privește aceste depozite de deșeuri, care conțineau deja o anumită cantitate de deșeuri, o perioadă de tranziție în cursul căreia titularii autorizațiilor de exploatare ar fi trebuit să le amenajeze. În

plus, acest regim tranzitoriu ar corespunde necesității de a nu se crea o situație de inegalitate pentru operatorii economici care beneficiau deja de asemenea autorizații la data intrării în vigoare a decretului legislativ menționat. Regimul respectiv ar fi fost, în orice caz, extrem de restrictiv și ar fi prevăzut un termen imperativ mai scurt decât cel stabilit prin Directiva 1999/31 pentru prezentarea unui plan de amenajare a spațiilor.

Aprecierea Curții

29 În ceea ce privește excepția de inadmisibilitate ridicată de Republica Italiană, întemeiată pe lipsa interesului în constatarea transpunerii cu întârziere a Directivei 1999/31, trebuie să se arate că, mai ales în măsura în care se bazează pe primul motiv al prezentei acțiuni, concluziile acesteia nu urmăresc să se constate o asemenea întârziere, ci neconformitatea cu această directivă a dispozițiilor tranzitorii din Decretul legislativ nr. 36/2003 în ceea ce privește regimul aplicabil depozitelor de deșeuri deschise în cursul perioadei cuprinse între data expirării termenului de transpunere a directivei menționate și cea a intrării în vigoare a acestui decret legislativ.

30 Or, astfel cum rezultă din jurisprudența Curții, un stat membru care nu a transpus o directivă comunitară în termenul prevăzut și împotriva căruia este inițiată o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor având ca obiect nerespectarea unei obligații ce rezultă din această directivă, iar nu netranspunerea în termenul prevăzut, nu poate invoca faptul că nu a adoptat măsurile necesare pentru transpunerea directivei menționate pentru a se opune admisibilității acestei acțiuni și, prin urmare, examinării de către Curte a cererii care urmărește constatarea respectivei neîndepliniri a obligațiilor (Hotărârea din 11 august 1995, Comisia/Germania, C-431/92, Rec., p. I-2189, punctul 23).

31 În consecință, excepția inadmisibilității primului motiv al acțiunii, întemeiată pe lipsa interesului Comisiei de a exercita acțiunea, trebuie înlăturată.

32 În ceea ce privește temeinicia acestui motiv, se impune constatarea că, astfel cum a fost arătat în mod întemeiat de Comisie și nu a fost contestat de Republica Italiană, Decretul legislativ nr. 36/2003 nu prevede aplicarea, în privința depozitelor de deșeuri autorizate în cursul perioadei cuprinse între data de expirare a termenului de transpunere a Directivei 1999/31 și cea de intrare în vigoare a acestui decret legislativ, a dispozițiilor referitoare la depozitele de deșeuri noi, și anume, mai ales, a articolelor 2-13 din directiva menționată. Decretul legislativ menționat prevede, în schimb, aplicarea în privința acestor depozite de deșeuri a regimului prevăzut pentru depozitele de deșeuri existente, supunându-le procedurii de amenajare prevăzute la articolul 17 din decretul legislativ.

33 Or, dintr-o jurisprudență constantă rezultă că un stat membru nu poate invoca faptul că a pus în mod tardiv în aplicare o directivă pentru a justifica nerespectarea sau îndeplinirea cu întârziere a altor obligații impuse de această directivă (a se vedea Hotărârea din 13 aprilie 2000, Comisia/Spania, C-274/98, Rec., p. I-2823, punctul 22, și Hotărârea din 8 noiembrie 2001, Comisia/Italia, C-127/99, Rec., p. I-8305, punctul 45). Într-adevăr, în cazul în care o directivă precum cea care este în discuție în speță prevede obligații neechivoce în sarcina autorităților naționale competente, statele membre care nu au transpus această directivă nu se pot considera scutite, după expirarea termenului de transpunere, de obligațiile stabilite de aceasta și nu pot exclude, printr-o dispoziție tranzitorie, aplicarea dispozițiilor directivei menționate. Admiterea unei asemenea posibilități a statului ar însemna să se permită acestuia să amâne termenul de transpunere în ceea ce îl privește (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 august 1994, Bund Naturschutz in Bayern și alții, C-396/92, Rec., p. I-3717, punctul 19).

34 Rezultă că Republica Italiană ar fi trebuit să aplice în privința depozitelor de deșeuri autorizate între 16 iulie 2001 și 27 martie 2003 dispozițiile Directivei 1999/31

referitoare la depozitele de deșeuri noi, cuprinse în articolele 2-13 din aceasta. Prin urmare, prin adoptarea și menținerea în vigoare a Decretului legislativ nr. 36/2003, care exclude o asemenea aplicare, Republica Italiană nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul acestor articole.

35 În plus, prin aplicarea regimului prevăzut la articolul 14 din Directiva 1999/31 referitor la depozitele de deșeuri existente în privința depozitelor de deșeuri noi, Republica Italiană nu și-a îndeplinit nici obligațiile ce decurg din acest articol.

36 Pe de altă parte, motivele invocate de acest stat membru pentru a justifica transpunerea și aplicarea cu întârziere a Directivei 1999/31, care sunt întemeiate pe necesitatea de a aștepta adoptarea Deciziei 2003/33, nu sunt fondate. Într-adevăr, această decizie are ca scop precizarea normelor privind criteriile și procedurile de admitere a deșeurilor în depozitele de deșeuri. Or, aceste norme sunt prevăzute în directiva menționată și aplicarea acestora nu este supusă condiției adoptării unei asemenea decizii în temeiul articolului 16 din directiva respectivă.

37 Prin urmare, primul motiv invocat de Comisie în susținerea acțiunii sale trebuie considerat întemeiat.

*Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 14 litera (d) punctul (i) din Directiva 1999/31*

Argumentele părților

38 În cadrul celui de al doilea motiv invocat, Comisia arată că articolul 14 litera (d) punctul (i) din Directiva 1999/31, care stabilește normele tranzitorii referitoare la

depozitele de deșeuri pentru deșeurile periculoase, prevede că articolele 4, 5 și 11, precum și anexa II la aceasta se aplică, începând cu 16 iulie 2002, în privința depozitelor de deșeuri existente, în timp ce Decretul legislativ nr. 36/2003 nu conține nicio prevedere referitoare la aplicarea acestor dispoziții în privința acelorași depozite de deșeuri, limitându-se, dimpotrivă, să prevadă, la articolul 17 alineatul 2 litera c), norme tranzitorii numai pentru depozitele de deșeuri noi. Această din urmă dispoziție ar intra, așadar, în conflict nu numai cu articolul 14 litera (d) punctul (i) din directiva menționată, ci și cu dispozițiile care trebuie aplicate în cazul depozitelor de deșeuri existente, și anume, mai ales, cu articolele 4, 5, și 11, precum și cu anexa II la directivă. În plus, nici legislația italiană aplicabilă, înainte de intrarea în vigoare a directivei, în privința depozitelor de deșeuri existente nu ar fi conformă acestor dispoziții.

39 Republica Italiană pune în evidență faptul că o eventuală constatare a neîndeplinirii obligațiilor care ar rezulta din acest motiv nu îi va permite să ia măsurile necesare pentru a se conforma Directivei 1999/31, având în vedere că hotărârea Curții va fi pronunțată după expirarea termenului stabilit în ceea ce privește regimul tranzitoriu specific depozitelor pentru deșeuri periculoase, care este 31 decembrie 2006.

40 Acest stat membru subliniază, în ceea ce privește temeinicia acestui al doilea motiv, că articolul 17 din Decretul legislativ nr. 36/2003 transpune în mod corect articolul 14 litera (d) punctul (i) din Directiva 1999/31, în măsura în care prevede aplicarea articolelor 4, 5 și 11 din aceasta în privința depozitelor de deșeuri existente. Într-adevăr, în temeiul alineatelor 3-5 din articolul 17, operatorii acestor depozite de deșeuri ar fi trebuit ca, cel mai târziu la 27 septembrie 2003, să prezinte autorității competente un plan de amenajare a spațiilor. Aceasta ar trebui să aprobe planul în funcție de condițiile stabilite în dispozițiile care transpun directiva, referitoare la clasificarea depozitelor de deșeuri și la condițiile care permit continuarea activității acestora, înainte de 16 iulie 2009, termen stabilit de directiva menționată pentru a se completa amenajarea depozitelor de deșeuri existente.

41 În plus, articolul 17 alineatul 2 litera c) din Decretul legislativ nr. 36/2003, invocat de Comisie, ar cuprinde o dispoziție tranzitorie potrivit căreia deșeurile periculoase

destinate, conform reglementării anterioare acestui decret legislativ, depozitelor pentru deșeuri periculoase și toxice pot fi acceptate în asemenea depozite de deșeuri până la 31 decembrie 2006. Or, în opinia Republicii Italiene, această reglementare, în special Decretul ministerial nr. 141 din 11 martie 1998 (GURI nr. 108 din 12 mai 1998, p. 22), chiar dacă nu transpunea dispozițiile Directivei 1999/31, prevedea interdicții și proceduri specifice pentru acceptarea acestor deșeuri în depozitele de deșeuri menționate, conform normelor prevăzute în această directivă.

Aprecierea Curții

42 Cu privire la cauza de inadmisibilitate invocată de Republica Italiană, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, existența unei neîndepliniri a obligațiilor trebuie apreciată în funcție de situația din statul membru astfel cum se prezenta aceasta la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat. Așadar, chiar în cazul în care neîndeplinirea obligațiilor a fost remediată ulterior expirării acestui termen, continuarea acțiunii prezintă și pe mai departe interes, acesta constând mai ales în stabilirea temeiului răspunderii care îi revine unui stat membru ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor în privința, în special, a celor care dobândesc drepturi în urma acestei neîndepliniri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 martie 1992, Comisia/Grecia, C-29/90, Rec., p. I-1971, punctul 12, și Hotărârea din 14 aprilie 2005, Comisia/Luxemburg, C-519/03, Rec., p. I-3067, punctele 18 și 19).

43 În speță, se impune constatarea că articolul 17 alineatul 2 litera c) din Decretul legislativ nr. 36/2003 conține o dispoziție tranzitorie referitoare la depozitele pentru deșeuri periculoase care, astfel cum a confirmat Republica Italiană, era aplicabilă și la împlinirea termenului acordat acestui stat membru pentru a se conforma avizului motivat care i-a fost adresat de Comisie.

44 Trebuie să se sublinieze, în plus, că, în mod contrar celor afirmate de statul membru menționat, neîndeplinirea obligațiilor imputată de Comisie este întemeiată pe neconformitatea cu dreptul comunitar a mai multor dispoziții din dreptul italian aplicabile respectivelor depozite de deșeuri. Se regăsesc printre aceste dispoziții nu numai cele care menționează deșeurile care pot fi acceptate în aceste depozite de deșeuri, în privința cărora Decretul legislativ nr. 36/2003 prevede un regim tranzitoriu, ci și dispozițiile referitoare la tratarea deșeurilor și la procedura de acceptare a acestora în depozitele de deșeuri.

45 Rezultă că al doilea motiv al acțiunii, referitor la încălcarea articolului 14 litera (d) punctul (i) din Directiva 1999/31, este admisibil.

46 Cu privire la temeinicia acestui al doilea motiv, trebuie amintit că articolul 14 litera (d) punctul (i) din această directivă prevede că articolele 4, 5 și 11, precum și anexa II la aceasta se aplică în privința depozitelor pentru deșeuri periculoase existente în termen de un an de la data expirării termenului de transpunere a directivei menționate, cu alte cuvinte începând cu 16 iulie 2002. Această dispoziție prevede astfel, indiferent de durata procedurii de amenajare a depozitelor de deșeuri existente, care trebuie să se încheie la 16 iulie 2009, un termen scurt pentru aplicarea dispozițiilor respective în privința acestor depozite de deșeuri.

47 În schimb, după cum a subliniat în mod întemeiat Comisia, articolul 17 alineatul 2 litera c) din Decretul legislativ nr. 36/2003, care cuprinde, între altele, dispozițiile tranzitorii referitoare la tratarea deșeurilor periculoase, nu se aplică decât depozitelor de deșeuri noi și nu prevede nicio normă tranzitorie privind tratarea acestor deșeuri în depozitele de deșeuri existente.

48 Contrar celor afirmate de Republica Italiană, articolul 17 alineatele 3-5 din Decretul legislativ nr. 36/2003 nu prevede nici aplicarea în privința acestor depozite de deșeuri, începând cu 16 iulie 2002, a articolelor 4, 5 și 11, precum și a anexei II la Directiva 1999/31. Într-adevăr, respectiva dispoziție din dreptul național nu stabilește decât o procedură de amenajare care se aplică tuturor depozitelor de deșeuri, indiferent de categoria căreia îi aparțin. Potrivit dispoziției menționate, titularul autorizației de exploatare a unui depozit de deșeuri trebuie ca, în termen de șase luni de la data intrării în vigoare a acestui decret legislativ, să prezinte autorității competente un plan de amenajare a spațiului. Autoritatea competentă autorizează continuarea activității depozitului de deșeuri și stabilește lucrările necesare pentru ca acesta să corespundă normelor, modalitățile de executare și termenul pentru finalizarea procedurii. Amenajarea depozitului de deșeuri trebuie încheiată înainte de 16 iulie 2009.

49 În plus, în cursul acestei perioade de tranziție care permite amenajarea depozitelor de deșeuri existente, normele de drept național anterioare Decretului legislativ nr. 36/2003, care se refereau la procedura de eliminare a deșeurilor periculoase, chiar dacă prevedeau dispoziții specifice privind acceptarea în depozitele de deșeuri a acestor deșeuri, nu asigurau aplicarea deplină a articolelor 4, 5 și 11 din Directiva 1999/31 în privința depozitelor de deșeuri care primesc aceste deșeuri. Într-adevăr, în cadrul memoriului în apărare, Republica Italiană a admis că această reglementare internă nu avea același conținut cu dispozițiile pertinente din directiva menționată.

50 Din aceste considerații rezultă că al doilea motiv invocat de Comisie trebuie de asemenea considerat întemeiat.

51 În consecință, se impune constatarea că, prin adoptarea și menținerea în vigoare a Decretului legislativ nr. 36/2003, care transpune în dreptul național dispozițiile Directivei 1999/31,

— în măsura în care acest decret legislativ nu prevede aplicarea articolelor 2-13 din Directiva 1999/31 în privința depozitelor de deșeuri autorizate ulterior datei de expirare a termenului de transpunere a acestei directive și anterior celei de intrare în vigoare a decretului legislativ menționat și

— în măsura în care acest decret legislativ nu asigură transpunerea articolului 14 litera (d) punctul (i) din directiva menționată,

Republica Italiană nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 2-14 din Directiva 1999/31.

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

52 Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Republicii Italiene la plata cheltuielilor de judecată, iar Republica Italiană a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

**1) Prin adoptarea și menținerea în vigoare a Decretului legislativ nr. 36 din 13 ianuarie 2003, astfel cum a fost modificat, care transpune în dreptul național dispozițiile Directivei 1999/31/CE a Consiliului din 26 aprilie 1999 privind depozitele de deșeuri,**

**— în măsura în care acest decret legislativ nu prevede aplicarea articolelor 2-13 din Directiva 1999/31 în privința depozitelor de deșeuri autorizate ulterior datei de expirare a termenului de transpunere a acestei directive și anterior celei de intrare în vigoare a decretului legislativ menționat și**

**— în măsura în care acest decret legislativ nu asigură transpunerea articolului 14 litera (d) punctul (i) din directiva menționată,**

**Republica Italiană nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 2-14 din Directiva 1999/31.**

**2) Obligă Republica Italiană la plata cheltuielilor de judecată.**

Semnături